

មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា

BMI0153

សម្ភាសន៍ជាមួយឈ្មោះ ជា សុភា ហៅ នាង ភេទស្រី អាយុ៥១ឆ្នាំ

មុខងារនៅសម័យខ្មែរក្រហម: កងចល័តលើកទំនប់នៅក្រុងព័ន្ធផ្ទ

សព្វថ្ងៃរស់នៅភូមិកណ្តាល ឃុំព្រះនេត្រព្រះ ស្រុកព្រះនេត្រព្រះ ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ

ថ្ងៃទី២៣ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១១

សម្ភាសន៍ដោយ: ហ៊ុន សុផានី

០០:៣៧:០៧

១៤ទំព័រ

ធានី : ថ្ងៃនឹងថ្ងៃទី១៦ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១១ ។ ខ្ញុំឈ្មោះ ធានី ខ្ញុំមកពីខាងមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារ
កម្ពុជា ។ ខ្ញុំមកនេះចង់សាកសួរពីប្រវត្តិរបស់ម៉ែន ដែលម៉ែនបានឆ្លងកាត់ពីសម័យខ្មែរ
ក្រហម ហើយរឿងរ៉ាវអស់នឹង ខ្ញុំសូមយកមកចងក្រងធ្វើជាសៀវភៅ ក៏ដូចជាចុះក្នុង
ទស្សនាវដ្តី ស្វែងរកការពិត និងសម្រាប់អ្នកស្រាវជ្រាវផ្សេងៗ សិក្សាស្រាវជ្រាវឲ្យក្មេង
ជំនាន់ក្រោយ បានរៀនបានសូត្រ ។ ជាដំបូងខ្ញុំសុំថតជាសម្លេង ក៏ដូចជារូបថតបានទេ?

សុភា : ថតសម្លេង អាត់រូបថត (សម្លេង) ។

ធានី : ថត បានហើយ ម៉ែនមានឈ្មោះអីដែរ?

សុភា : ខ្ញុំកេហៅនាងៗ ។

ធានី : អីកេនាង?

សុភា : ជិតខ្ញុំដាក់ ជា សុភា ។

ធានី : ជា សុភា ហៅនាង?

សុភា : ហៅនាង ។

ធានី : ម៉ែនឆ្នាំនឹងអាយុប៉ុន្មានដែរ?

សុភា : ៥១ហើយ ។

ធានី : ស្រុកកំណើតម៉ែននៅណា?

សុភា : នៅព្រះនេត្រព្រះ ។

ធានី : ភូមិឃុំអីដែរ?

សុភា : ឃុំព្រះនេត្រព្រះ ស្រុកព្រះនេត្រព្រះ ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ ភូមិកណ្តាលយើង ។

ធានី : ភូមិកណ្តាល ឬក៏នៅភូមិព្រះនេត្រព្រះ?

សុភា : ភូមិកណ្តាល ។
 ធានី : ឃុំព្រះនេត្រព្រះ ស្រុកអីកេ ?
 សុភា : ស្រុកព្រះនេត្រព្រះ ។
 ធានី : ខេត្ត ?
 សុភា : ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ ។
 ធានី : ឪពុកម៉ែឈ្មោះអីកេ ?
 សុភា : ឪពុកខ្ញុំឈ្មោះ ជា ហ្នឹងហើយ ខ្ញុំយកឪមកដាក់ ខ្ញុំខ្លួនដាក់ ។
 ធានី : អត់ដឹង ជា អី ?
 សុភា : ញាប ជា ។
 ធានី : កាត់នៅរស់ទេ ?
 សុភា : អត់ទេ កាត់ខូច ។
 ធានី : កាត់ស្លាប់ពេលណាដែរ ?
 សុភា : ជីតា ខូចយូរហើយ តាំងពីសង្គមធំមិនទាន់ ជីតាៗឪខ្ញុំ ។
 ធានី : ប៉ុន្តែចង់និយាយថាឪពុកម៉ែស្លាប់ពេលណាដែរ ?
 សុភា : អូ! ឪខ្ញុំស្លាប់ កាត់ខូចមុន ខូចយូរដែរ ឪពុកខ្ញុំ ។
 ធានី : ដោយសារអីដែរ ?
 សុភា : កាត់នេះ ស្លាប់កាលនេះ កាត់ធ្វើទាហាន ស្លាប់នៅសមរភូមិ អត់មានស្លាប់នៅស្រុកស្រែ
 ទេ ។
 ធានី : ចុះម្តាយឈ្មោះអី ?
 សុភា : ឈ្មោះ ហួយ ។
 ធានី : អីកេ ហួយ ?
 សុភា : អត់ស្គាល់ជីតាកាត់ទេ ខ្ញុំដល់ពេលធំឡើងអត់ដឹងឪពុកម្តាយម៉ែចទេ ។
 ធានី : ម៉ែចចឹង ?
 សុភា : ចុះបើខ្ញុំ មែនខ្ញុំកាត់ស្លាប់ចោលតាំងពីខ្ញុំនៅកូច ។
 ធានី : ដោយសារអីកេដែរ កាត់ស្លាប់ ?
 សុភា : កាត់ឈឺ មើលជំងឺ ហើយឪពុកម្តាយស្លាប់អស់ ។
 ធានី : បងប្អូនប្អូននាក់ដែរ ?

សុភា : បងប្អូន តែ២នាក់ទេ ។
 ធានី : ស្រីប៉ុន្មាន ប្រុសប៉ុន្មាន?
 សុភា : បងខ្ញុំប្រុស ខ្ញុំស្រី បងប្អូនតែ២នាក់ ។
 ធានី : មិញម៉ែនិយាយថា បងប្អូនមាន២នាក់ ស្រី១ ប្រុស១ ចឹងគាត់នៅរស់ម្នាក់ បងប្រុស?
 សុភា : នៅរស់តើបងខ្ញុំ ។
 ធានី : ម៉ែនរៀបក្រួសារនៅឆ្នាំណា?
 សុភា : រៀបក្រួសារឆ្នាំណាចេះ កាលដែលជម្លៀសពួកខ្មែរក្រហមចេញទៅនៅជំនាន់និរតីគេចេញ
 ទៅនោះ ។ តែគេទៅនឹង បងប្អូននៅជំរុំ ខ្ញុំទៅមើលបងខ្ញុំត្រូវគ្រាប់ ។ បងខ្ញុំកាត់នាំពួកនិរតី
 ចេញទៅ ។ និរតីចេញទៅ បងខ្ញុំកាត់មានរបួសៗ ដល់ហើយខ្ញុំទៅមើលៗជាប់ផ្លូវនៅនោះ
 កាលណាមកវិញ មិនហ៊ានមកខ្លាចយួនគេហៅយើង ។ ខ្លាចយួនគេថាយើងខ្សែរយៈ ដល់
 យើងចេញចូលចុះ ថាយើងខ្សែរយៈ ។ ម្ល៉េះហើយនៅជុំបង មើលគាត់ទៅបាត់ឈឺរហូត
 ខ្ញុំបានប្តីនៅនោះបណ្តោយ នៅរយៈពេលរហូត៧ឆ្នាំ ។
 ធានី : នៅណាវិញ?
 សុភា : នៅជំរុំគេហៅជំរុំ៨៥ ។
 ធានី : ក្រួសារម៉ែនឈ្មោះអីគេ?
 សុភា : ឈ្មោះ ណុប ។
 ធានី : អីគេ ណុប?
 សុភា : ស៊ីម ណុប ។
 ធានី : មានកូនប៉ុន្មាននាក់?
 សុភា : កូន៤ ។
 ធានី : ស្រីប៉ុន្មាន ប្រុសប៉ុន្មាន?
 សុភា : ប្រុសទាំងអស់ កូនស្រីទេ ។
 ធានី : ចឹងចង់សួរម៉ែនថា អាចឲ្យម៉ែនជួយរៀបរាប់ប្រវត្តិរបស់ម៉ែន គាំទ្រពីកូចរហូតដល់ធំ គាំទ្រពី
 កូចម៉ែនធ្វើអីគេ នៅរៀនដល់ណា ហើយធ្វើអីខ្លះ?
 សុភា : កាលធំដឹងភ្នំភ្លាម កាលនោះ ស្រាប់គេប្រែនេះវិញភ្លាម កាលនោះស្រុកគេប្រែ ។
 ធានី : ប្រែអីគេ?

សុភា : ស្រុកគេប្រែថាទៅជាមានក្បត់ គេឲ្យយើងចូលខាងយុទ្ធជននារីណា បាយរួម ។ ពេលធំ ឡើង គេឲ្យខ្ញុំចុះចូលនារីអាយុ ១៦ឆ្នាំ ។ ដល់ពេលធំឡើងឲ្យចូលនារី ដល់ហើយគេចាត់តាំង ឲ្យតាមមុខព្រួញ ដើរតាមមុខសញ្ញារៀងៗខ្លួន ។ ខ្ញុំគេឲ្យទៅលើកទំបន់ដឹកប្រឡាយ ក៏ទៅ ខ្ញុំមិនដែលបានស្រួលផង ។ ទៅនោះគាំតំនៅលើកដំបូក គោករំបេកទំនប់ក៏ខ្ញុំធ្លាប់លើក, ទំនប់ស្ដាររាប, ណាំតារ, នៅអាងត្រពាំងថ្ម ខ្សែត្រៀមទី១ ទី២ មកបណ្ដើរគ្នា ពួកខ្ញុំនាំ គ្នាទៅលើកៗ មិនដែលបាននៅដុះទេ និយាយពីសម័យនឹង ក៏គួរឲ្យចាប់អារម្មណ៍ចំពោះរូប ខ្ញុំ ។ រែកដីរហូត មិនដែលបាននៅដុះផង ។ និយាយពីប្រវត្តិលើកដី នឹកឃើញសព្វថ្ងៃកាល នោះគេវាស់ម៉ែត្រគីបឲ្យខ្ញុំលើក ។ មុនដំបូងគេវាស់ឲ្យតែ១ម៉ែត្រគីបៗខ្ញុំលើករួច ។ ឲ្យតែ ពេលលើករួច ចូលម្នាក់៣ម៉ែត្រ នាងឯងពិចារណាមើល ។ ៣ម៉ែត្រគីប គ្នាខ្ញុំ២នាក់៦ ម៉ែត្រគីបខ្ញុំប្រាប់ ។ ខ្ញុំរែកក្នុងម៉ាថ្ងៃៗ រែកស្មាននេះមិនទាន់ឈប់ផង ។

ធានី : ម៉ែបង្កើត?

សុភា : រែកដីអ្វីរួច ពេលមកដល់កន្លែងទៅគេបើកបររួចហូច មិនដែលស្គាល់ជាតិបាយទេ ហូច បបររាវឃ្នោក ។ រាល់ថ្ងៃ ខ្ញុំដេកនិយាយប្រាប់កូនថា “កូនអើយ!អញ កាលពីសម័យខ្មែរ ក្រហម ប៉ុលពត ម៉ែ រែកដីចង់រាប់ចង់រស់” និយាយប្រាប់កូន ។ “មែន! ម៉ែ” ថា “មែន ធ្វើអាងត្រពាំងថ្ម សុទ្ធតែរែកក្រហមរែកក៏មែរែកដែរ” នៅខ្សែត្រៀមទី២ មកកន្ទុយនេះក្នុង អាងក៏ទី១ ទី២ ។ គេរាប់ខ្សែត្រៀមទី១ ទី២ ទី៣ បណ្ដើរគ្នាមក ។ “ម៉ែរែកម៉ាថ្ងៃវាស់ ល្ងាច ទម្រង់ដូចកូនឯងសព្វថ្ងៃមិនដែលធ្វើអីផង ។ សព្វថ្ងៃកុំធ្វើឲ្យម៉ែពិបាកចិត្តស្តី” ចេះ ប្រដៅកូន នឹកឃើញម៉ែកំសត់ៗ ។ ស្រុកយើងចេះតែស្រួល វាមិនអាច មិនដែលមាន ខ្លាចយ៉ាងណាយ៉ាងណា ។ កូនសម័យនេះ មិនបានរែកដីដូចយើងសម័យមុនទេដឹង ។

ធានី : ចឹងមីងថា មីងចូលយុវនារីអាយុ ១៦ឆ្នាំនឹង ពេលនឹងប្រជាជនថ្មីដម្លៀសមកនៅ?

សុភា : ដម្លៀសមកហើយ ។

ធានី : ដម្លៀសមកយូរនៅ បានមីងចូលយុវជន យុវនារីនឹង?

សុភា : ដម្លៀសមកយូរក្រាន់ដែរហើយ មក ព្រោះខ្ញុំបានទាំងបិទភ្លឺស្រែជាមួយបងពូយុនេះ ។

ធានី : ឈ្មោះអីគេ?

សុភា : ឈ្មោះ ថៃ ធី ។

ធានី : ថៃ ធី?

សុភា : នោះហើយ ចៃ ធី ដែលមក ។ នោះហើយដែលខ្ញុំបិទភ្លឺស្រែជាមួយគាត់នេះ ភ្លឺស្រែនៅ
ម្ខាងម្ខាង ។ គាត់មកហើយជម្លៀសមកហើយ ។

ធានី : ចឹងពេលនឹង គាត់ជម្លៀសមកយូរនៅ?

សុភា : ចៃនោះ គាត់ជម្លៀសមកយូរគ្រាន់ហើយ ខ្ញុំអត់បានចាំឆ្នាំទេ កាលនោះ ។

ធានី : កាលនោះមិនប្រហែលប៉ុន្មានខែ ប៉ុន្មានឆ្នាំដែរ គាត់ជម្លៀសមកហើយ?

សុភា : ប៉ុន្មាន កាលនោះឆ្នាំ៧៧ដឹង សម័យគេលើកទំនប់អាងត្រពាំងថ្ម ។ គាត់ជម្លៀសមក បាន
បិទភ្លឺស្រែនេះឡើងរួច បានយូរគ្រាន់ ។

ធានី : បានម៉ារស្សា ធ្វើស្រូវវស្សាបាន?

សុភា : ប្រហែលបានហើយ បានខ្ញុំទៅលើកទំនប់ ។ ប៉ុន្មានជាន់ ប៉ុន្មានថ្នាក់ អាង ។ ទៅមើលអាង
ត្រពាំងថ្ម ទំនប់នោះធំល្អឆ្ងល់ ។

ធានី : ចឹងមិននៅបិទភ្លឺស្រែ ជាមួយចៃធីនឹង បានប៉ុន្មានខែ បានមិនដូរ?

សុភា : ប្រហែលជាប៉ុន្មានខែចេះ ចាំមិនបាន វាក្រែងពេលដែលមិនបាននៅភូមិខ្ញុំ
គេចល័តចេញទៅ ជាប់ វាមិនដែលសួរមកផ្ទះ ។

ធានី : ចឹងមិនអត់បាននៅជាមួយចៃ ធី នឹងជាប់ទេ?

សុភា : អត់ទេ ដូចថាគាត់នៅនឹងភូមិនេះទៅ បិទភ្លឺស្រែ ដល់ហើយបែកគ្នា ខ្ញុំនេះគេជម្លៀស
គេយកខ្ញុំយុទ្ធជននារីនេះ តែម៉ារក្តីទេ បំបែកគ្នា ។ ខ្ញុំក៏ទៅនោះ គាត់នៅនេះ បែកគ្នា ។

ធានី : បន្ទាប់មកទៀត មិនទៅបិទភ្លឺស្រែហើយ មិនទៅទំនប់គោករំបេក?

សុភា : ទៅ ។

ធានី : ទៅទំនប់គោករំបេក ធ្វើស្តីគេ?

សុភា : លើកទំនប់ដែរ ។

ធានី : នៅណាវិញ គោករំបេក?

សុភា : គោករំបេក នៅផ្លូវទៅព្រៃមាន់យើង ។

ធានី : ផ្លូវទៅព្រៃមាន់?

សុភា : អី!

ធានី : អានឹងទំនប់ជាមួយគ្នានឹង ទំនប់ត្រពាំងថ្មដែរ?

សុភា : អត់ទេ អានឹងជាប់ពី អានោះមានមុខចាស់គេ ។

ធានី : អ្នកណាគេចាត់តាំងឲ្យមិនទៅធ្វើក្នុងកងចល័តនឹង?

សុភា : ខ្ញុំចំពោះណាទើងប្រធានភូមិៗ គេអ្នកធ្វើមិនដឹងជាអ្នកណា ។ ហើយប្រធាននារីខ្ញុំ ក៏ខ្ញុំភ្លេច ប្រធាននារី ខ្ញុំភ្លេចដែរ ។ គេប្រមូលពួកយុវជន នារី ច្រើនណាស់ ទៅទាំងភូមិទាំងខ្សែ ។ យុវជននារីច្រើនណាស់ ទៅប៉ុន្មានក្រុមគេចែក ភ្លេចអស់ ។

ធានី : ភ្លេចអស់?

សុភា : អី! ភ្លេចអស់ ប្រជុំពួកគេ ។

ធានី : អត់ដឹងអ្នកណាគេអ្នកចាត់តាំង ហៅយកឈ្មោះម៉ែនទៅ?

សុភា : គេចាត់តាំងទៅ គេដឹង ប្រធានភូមិគេនេះ ប្រធានយុវជននារីគេថ្នាក់លើអ្នកចាត់តាំងមក នោះដូចក្នុងម៉ាក្រូមិគេយកយុវជន យុវនារីប៉ុន្មាន អានីស្រេចលើប្រធានយុវជននារី ។ ខ្ញុំកាលនោះមិនដឹងអ្នកណាចាត់តាំងយកទៅៗ២នាក់ស៊ីលៀបនៅនេះ ។

ធានី : ចឹងម៉ែនថាម៉ែនទៅទំនប់គោករំចេកហើយ ម៉ែនទៅស្ដាររាប ដេញទំនប់នឹងបន្តៗគ្នារហូត ហើយក៏ម៉ែច?

សុភា : អត់ទេ ទៅលើកម៉ារក្តីចឹងទៅ សំរាកៗរួចទៅ ដូចថាយើងមកដុះប្រាំប៉ុន្មានថ្ងៃចឹង យើង បកទៅទៀត ។ យើងមិនបាននៅដុះប្រាំប៉ុន្មានយូរ ។

ធានី : កាលនឹងគេហៅកងរបស់ម៉ែនគេហៅកងអីគេ?

សុភា : កងចល័តយុវជននារី ។

ធានី : ហើយម៉ែនទៅស្ដាររាបនឹង ទៅធ្វើនៅទំនប់គោករំចេកប៉ុន្មានខែ បានទៅដល់ស្ដាររាប?

សុភា : គោករំចេកនឹង ខ្ញុំនៅបានយូរដែរនឹង ។

ធានី : ម៉ារស្យា?

សុភា : ម៉ារលើក្នុងច្បាប់ម៉ាកនៃនៗ មិនដឹងប៉ុន្មាន លើក្នុងច្បាប់មកដុះវិញទៅ ម៉ារក្តីគេទៀតទៅទៀត ។ មកដុះវាមិនបាន កាលនោះ ខ្ញុំមិនបាន ។

ធានី : ចឹងពេលនៅណាំតារវ៉ានីន ចឹងដែរ លើកម៉ាររួចដែរ?

សុភា : អូ!

ធានី : ប៉ុន្មាននាក់ទៅ ដូចថាលើកទំនប់គោករំចេកនឹងប៉ុន្មាននាក់?

សុភា : គេយកតាមភូមិ ។

ធានី : ចង់និយាយថា ពេលទៅធ្វើ ម៉ែនឃើញមនុស្ស ប្រហែលជាប៉ុន្មាននាក់នៅគោករំចេក ហើយទៅស្ដាររាបអីប៉ុន្មាននាក់?

សុភា : ប្រជាជនច្រើនដែរណា កាលនោះ ។

ធានី : ច្រើន?

សុភា : ច្រើន ចុះគ្រប់ស្រុកនោះ ទៅប្រជុំគ្នា ទៅរាយខ្សែត្រៀមចេះ ដូចជាទំនប់យើងវែងចេះ គេរាយខ្សែត្រៀមទៅចេះ ។ គេយកអាចម៍ដីប្រឡាយ គេយកទៅវាស់ខ្លួនទំនប់ ឯនេះក៏ ក្រោមក៏គេវាស់ ឯនេះក៏គេវាស់ ។ ហើយយើងវែកតែនឹងកម្លាំងមនុស្ស ។

ធានី : ម៉ែនរកនឹកមើលឆ្នាំប៉ុន្មានទៅដល់គ្រពាំងថ្មលើកទំនប់នឹង?

សុភា : គ្រពាំងថ្មឆ្នាំ៧៧ ៧៨នេះឯងដំណើរ ៧៨ ។

ធានី : ៧៧ ។ ចឹងកាលម៉ែនទៅដូចជាមានខ្សែត្រៀមទី១ ខ្សែត្រៀមទី២ អានឹងស្អីគេ?

សុភា : ខ្សែត្រៀម ដូចជាគេវាស់ម៉ាក្រុមម៉ាខ្សែ ដូចគេវាស់ឲ្យយើងខ្សែត្រៀមទី១ ចំនួនមនុស្សប៉ុន នេះនាក់ ខ្សែត្រៀមទី២ ចំនួនប៉ុននោះនាក់ ទី៣ប៉ុននោះនាក់ ។ ដូចជាទី១ ទី២ ទី៣ ដង្ហែង ក្លាមក គេវាស់ឲ្យយើងលើក ។

ធានី : ហើយកាលនឹងម៉ែននៅកន្លែងចល័តៗ ពេលទៅដល់គ្រពាំងថ្ម គេមានបែងបែកកម្លាំងទី១ កម្លាំងទី២ ឬក៏មានបែងបែកអីអត់ទេ ឬអត់?

សុភា : បែងបែកអី មានបែងបែក មានតែគេវាស់ដីឲ្យបែកប៉ុននោះ ។

ធានី : តែម៉ែនអត់ដឹងថា ម៉ែននៅក្នុងកម្លាំងទី១ ឬកម្លាំងទី២អីទេ អត់ដឹងទេ ពេលទៅដល់គ្រពាំង ថ្ម?

សុភា : ខ្ញុំកាលនោះគេដាក់ខ្ញុំកម្លាំងទី១ អាយុ១៦ឆ្នាំ ។

ធានី : ចឹងម៉ែននៅកម្លាំងទី១ ម៉ែននៅជាមួយកងណា ម៉ែនចាំឈ្មោះគាត់?

សុភា : កងណាទេ មេកងផ្លាស់ប្តូរគ្នាតែលើស អីណាពួកគេអ្នកផ្លាស់ឯង គេអ្នកវាស់ឲ្យវែកគិតពីវែក ទៅ បើយើងវែកមិនរួច ក៏គេមិនឲ្យបាយហូបក៏ចេះតែខំទៅអាមេកងផ្លាស់ប្តូរគ្នាតែលើស អាទេនេះមើលម្តង អាទេនេះមើលម្តង តាមតែចិត្តគេ ឯងគិតពីវែកទៅវាស់ម៉ែត្រ ។

ធានី : ចឹងម៉ែនស្គាល់តារ៉ាល់ទេ?

សុភា : ទំនប់តារ៉ាល់ៗ នោះឯងទំនប់តារ៉ាល់នៅកោករំចេក ។

ធានី : ចង់និយាយថា ស្គាល់តារ៉ាល់អត់?

សុភា : មិនស្គាល់នេះទេ វាក្លែងហើយ មិនដឹងអ្នកណា មុខតារ៉ាល់ ជួបតារ៉ាល់ ។

ធានី : ចុះម៉ែនម៉ែនដឹងមានទំនប់តារ៉ាល់?

សុភា : ទំនប់តារ៉ាល់ ចុះបើគាត់ ទំនប់តារ៉ាក ។

ធានី : ទំនប់តារ៉ាល់នៅកន្លែង ទំនប់តារ៉ាកនៅណាវិញ?

សុភា : ទំនប់តាក្រកនៅនេះ ទំនប់ ទំនប់ដើររាល់ថ្ងៃ ទំនប់ទទឹងទៅចេះ
ដែលតារាល់នោះនៅនោះ ។ រឿងយូរក៏ភ្លេច ។

ធានី : កាលពេលម៉ែនៅធ្វើការនឹង គឺម៉ាថ្ងៃដឹកដីម៉ាម៉ែត្រគីប ទៅ៣ម៉ែត្រគីប?

សុភា : ម៉ាម៉ែត្រគីបនឹង ដើមដំបូងបង្អស់ គេវាស់ឲ្យសាកមើល បើសិនជាយើងលើករួច មុខតែ
មានបញ្ហា គេថែមឲ្យយើងទៀតហើយ ។ ដល់ហើយសាកមើលលើករួច បើមិនរួចខ្លួនមិន
មានបញ្ហា ។ ដល់ហើយប្រឹងលើកឲ្យរួច ដល់ហើយស្អែកឡើងគេថែមឲ្យយើងទៀត ។
២នាក់នោះវាត្រូវ៦ម៉ែត្រគីប ដូចជាមួយអ្នកកាប់ មួយអ្នកកែក មិនមែនជាមួយអ្នកកាប់
មួយអ្នកកែកទេ យើងត្រូវកាប់ៗទាំងអស់គ្នា ពេលកែកឡើងទាំងអស់គ្នា ។

ធានី : ២នាក់នឹងត្រូវ៦ម៉ែត្រគីបឲ្យបាន?

សុភា : ៦ម៉ែត្រគីបលើករួច ។

ធានី : ចឹងកាលពេលម៉ែនៅ ការហូបចុកម៉ែថែរកាលនឹង?

សុភា : រឿងហូបចុកដូចខ្ញុំនិយាយចឹង ការលើកមិនរួច គេមិនឲ្យហូប ។ កាលមកដល់នឹងកាន់...
កាន់បាន គេទៅបើករបប បើកឲ្យគ្រាប់អង្ករវាភិច ជាជាន់នេះ វាមានតែទឹកៗច្រើនជាង
គ្រាប់បបរ ។

ធានី : ហើយហូបចុកអីម៉ែថែរ ៣ពេល ប៉ុន្មានពេល?

សុភា : បានតែព្រឹក ហើយនឹងល្ងាច ។

ធានី : ហូបចុកបាន២ពេល?

សុភា : បាយៗគេច្រត់ អាបាយបបរជ្រាយ នោះហើយគេហៅបាយ ។

ធានី : អូ! មានបាយដែរ?

សុភា : មានបាយខ្លះ ទំនប់បបរច្រត់នោះ ។

ធានី : ពេលខ្លះមានអានោះដែរ?

សុភា : មាន ។

ធានី : តែអត់ជាញឹកញាប់ទេ?

សុភា : នោះឯង ។

ធានី : មានច្រើនទេ អ្នកនៅនឹងមានមនុស្សច្រើនធ្វើ?

សុភា : ប្រជាជន គ្រប់ស្រុក គ្រប់ខេត្ត ប្រជាជនច្រើនណាស់ មិនមែនមានតែយើង ។

ធានី : ចុះម៉ែនធ្វើការម៉ែនធ្វើរណា ដល់ធ្វើរណា?

សុភា : ធ្វើការព្រឹកព្រលឹមឡើងដឹងថាតែចេញ ថ្ងៃរសៀលម៉ោង១០ ១១ឡើងហូបបាយរួច ម៉ោង១អីឡើង អានីត្រូវសំរាកម៉ាសនុះចឹង ចុះទៀតហើយ អត់បានយូរទេ ខំរៀងខ្លួន ចុះគេវាស់ម៉ែត្រឲ្យយើងហើយ ប្រេចយើងខំ រួចស្មានណាសំរាកស្មាននឹង ។

ធានី : ជាទូទៅម៉ែត្រធ្វើតាំងពីព្រឹកម៉ោងប៉ុន្មាន?

សុភា : ពីព្រឹកមើលនាង ជួនកាលការខ្ញុំលើកទំនប់នៅស្ថានរាបនឹង មានរង្វាវ ខ្ញុំទើបចេញ មាន រង្វាវស្រាងៗ ម៉ោង៣យើងចេញ ។ នាំគ្នាកាប់អាចមន៍ដីម៉ាកំនរ វាមិនទាន់ភ្លឺទៀត មិនទាន់ ភ្លឺនាំគ្នាដេកសិន ។ សំនំដេកម៉ាសនុះ ...បានចាប់ផ្តើមរែក កាយដីដាក់បង្កើត បានជាន់ ក៏រែកឲ្យរួចអាចមន៍ដីនេះណា យកអាចមន៍ដីទៅដាក់លើខ្នងទំនប់ ។ ភ្លឺឡើងមានគេអ្នក ពង្រាយ គេឆាយវាស់អីជាដើម ត្រៀមចាក់ៗ គេវាស់ស្តីក៏វាស់ ។

ធានី : ចឹងកាលពេលម៉ែត្រពាំងថ្ម ម៉ែត្ររែកលើបតាំងពីស្ថានណាទៅ?

សុភា : ដូចតែគ្នា ខំដូចតែគ្នា ខំវាស់ម៉ែត្រដូចគ្នា ។

ធានី : ពេលសម្រាល ដូចថាពេលព្រឹកដល់ស្ថានណា បានម៉ែត្របានសម្រាក?

សុភា : សម្រាលល្ងាចៗ ថ្ងៃនេះមិនទាន់បានសម្រាក អស់ដៃអស់ជើងអង្គុយលើខ្នងទំនប់សម្រាក មួយសន្ទុះ ក៏នាំគ្នា បើកបបរហូបដង បើកបបរគេច្រត់នោះ ។

ធានី : ម៉ែត្រនៅធ្វើត្រពាំងថ្មដល់ពេលណាទៅ?

សុភា : យូរណាស់ លើកទំនប់ធំ ទម្រាំបានមកដុះ លើកមិនដឹងប៉ុន្មានខែ ប៉ុន្មានឆ្នាំកាលនោះ លើក ។

ធានី : លើកដល់រៀតណាមចូលមក ឬក៏?

សុភា : កាលនោះរៀតណាមចូល បានត្រឡប់មកដុះ ។

ធានី : ម៉ែត្រលើកទំនប់ត្រពាំងថ្ម លើកដល់ពេលណា?

សុភា : លើកកាលនោះ ពួកខ្ញុំចំលើតជាប់ មិនបានចាំ គ្រាន់ចាំជាកាលៗ... ។

ធានី : ចុះម៉ែត្រពេលណា ម៉ែត្រធ្វើទំនប់នឹងហើយ? មានគេសម្តោធន៍ទំនប់?

សុភា : កាលដែលលើកហើយមិនមានទេ មិនមានគេសម្តោធន៍លើកទំនប់ ដូចថាអ្នកណាខុសសីល ធម៌ដឹងថាគេវាយចោល ។

ធានី : វាយចោលអីគេ?

សុភា : សម្លាប់យើងចោល ។

ធានី : នៅលើទំនប់នឹង?

សុភា : ខុសសីលធម៌ឯងយុទ្ធជន យុទ្ធនារីចេះឲ្យតែទំនាក់ទំនងគ្នា ដឹងថាគេបាញ់យើងចោល ហើយ ។

ធានី : គ្រាន់ដឹងថា គេបាញ់ចោលនៅលើទំនប់នឹង?

សុភា : ទេ! គេមិនឲ្យនាំទៅចំណាយពីនេះទៅព្រៃក្នុងអី ។

អ្នកជិតខាង: បើនៅក្នុងវត្ត(ព្រះនេត្រព្រះ)នេះ បានឲ្យឃើញជាក់ស្តែង បណ្តើរមក២នាក់ស្រី១ ប្រុស១ ក៏ដឹកបន្លោល២ចេះ មិនដឹងអី ថាគេឲ្យបើកអង្កមេទិញ ដល់ហើយនិយាយៗ ស្រាប់បណ្តើរទៅមុខ ចង់ ។ គេដុះជនី ដងជនីវែង ។

ធានី : ចឹងមិនបានឃើញរឿងនឹងដែរ ពេកមកវត្តនេះ?

សុភា : ខ្ញុំអត់បានមកទានទេ ព្រោះខ្ញុំនារី ខ្ញុំនៅតែចល័ត បើបែបនៅភូមិ ។

ធានី : ចឹងពេលដែលមិននៅធ្វើនៅនឹង ដូចថាការហូបចុកអីគ្រប់គ្រាន់ មានអនាម័យមានអីដែរ មានទឹកស្អៀកពាក់អី?

សុភា : ទឹក ខ្លួនយើងណា ខោអាវម៉ាចង្កេះ កើតស្រែងៗស៊ីក្របកអស់ ។ ខ្ញុំនេះដុះក្របកកាលខ្ញុំ ទៅនៅជំរំ បងខ្ញុំសុំថ្នាំពួកគេឲ្យលេប អ្នកជំរំ ។

ធានី : ចឹងអត់មានទឹកហូបទឹកផ្លុត?

សុភា : ទឹកនោះ គេដឹកតាមកង តាមភូមិ តាមសង្កាត់ៗ ភូមិ កងៗហើយក្រុម គេបែកតាមវត្ត ថ្នើកវា ទម្រាំដល់ឯងកូនក្រុមនេះនឹងដាច់ខ្យល់សាប់ដោយសារទឹកនៅណាំតាវនេះ ស្រុក យើងស្រេចទឹកសំបើម ទឹកនោះមទឹកក្របីយ៉ាងណា ក៏ចេះ ។ អំណាចខ្លួនស្រេច ចេះតែ លេបទៅ ។ នេះបែប រីន នៅប៉ោយក្រឿន ភាគអ្នកកែទឹក ស្នូរភាគទៅដឹក ខំលេប បើ គ្មានទឹកហូប ។ ដល់គេយកកូនបញ្ជាំងឲ្យមើលចេះ ទឹកហូរ រីកៗ ក្នុងកូន ចុះស្រេចទឹក ហើយម៉េចក៏យកកូនមកបញ្ជាំង សុទ្ធតែទឹកទៀត នឹកស្រែកយំ ។

ធានី : ចឹងគេមានបញ្ជាំងកូនឲ្យយើងមើលទៀត ពេលយប់ឡើង?

សុភា : យកកូនមកបញ្ជាំងៗ រឿងទឹកហូរមិនដឹងជារឿងស្អី អាឯងស្រេចទឹកសាប់ដាច់ខ្យល់សាប់ ។ ខោអាវម៉ាចង្កេះ ប៉ះគ្នាមិនបានទេ រកទឹកមិនបានន្តឹកទេ ។ សុំទឹកកន្លែងចុងភៅទម្រាំបាន ហូបសិនដាច់ខ្យល់ម៉ាយប់នោះ ដេកប៉ះគ្នាមិនបានទេ រែកដី ស្លឹកកណ្តុរចេះក៏ក្រាលចាក់ បាយ ស្លឹករឿងជ្រលក់ទឹកប្រហុក ម្ហូបគេទឹកប្រហុក ធ្វើទឹកប្រហុកឲ្យហូបរាល់ថ្ងៃ ។

ធានី : ហើយមានរុយរោមអីដែរ?

សុភា : អី! និយាយពីរយរោម ដូចសត្វ ទុកយើងដូចសត្វស៊ីឆ្មាញ។ ជ្រុកសព្វថ្ងៃនេះ គេដាក់
អាហារឲ្យស៊ី មានទឹកស្អាតបាត បើយើងកាលនោះមិនបានស្មើសត្វសព្វថ្ងៃដង មិនបានស្មើ
អាស៊ីបាយ ក្នុងចេក អន្សម កន្ទក់ អ្នកដូះគេវេចអន្សមគគោក សព្វមុខ។

ធានី : ចឹងបើសិនជាអត់ទឹកស្អាត ហើយហូបសុទ្ធរយរោមមិនរាត មិនមានជម្ងឺគ្រប់គ្នា?

សុភា : ដែរថាមិនមាន មានខ្លះ តែបើមិនទាន់ហូបវាមិនសូវនេះ មិនសូវរាត កាលនោះកម្លាំងខ្ញុំ
រៀងធំនាយអាយដែលកាលនោះ ចេះប្រើធ្វើអីធ្វើទៅមិនមាន។ ដូចជាម្តាយស្លាប់ គេឲ្យ
ចល័តចេះទៅណា គ្មានម៉ែចិញ្ចឹមចេះបណ្តោយ មាននេះមាននោះខ្លះទៅណា បុកប្រហុក
បុកខ្លះអីណា។ វេទនាណាស់បួនអើយ កាលនោះ វេទនា មិនបានស្រួលចេះទេ។
បានប៉ុន នេះក្រក៏ល្អមើល កូនទៅស៊ីឈ្នួលគេបានម៉ាស៊ី រួចពីដើមវិញ
ទៅធ្វើឲ្យវាហើយមិនបានស៊ី ឆ្អែត។

ធានី : ទៅចុងក្រោយអត់មានអីទាំងអស់ទៀត?

សុភា : អត់មានអីទាំងអស់។

ធានី : បន្ទាប់មកទៀត ម៉ឺនថា ម៉ឺននៅត្រពាំងថ្ម គេមានដូរម៉ឺនទៅណាទៅណា?

សុភា : អត់ដូរទេ ខ្ញុំលើក្បួច គេឲ្យខ្ញុំមកដូះ។

ធានី : មកដូះហើយក៏រៀនណាមចូល?

សុភា : នោះហើយ។

ធានី : នៅភូមិយើងនេះ ដូចគំបន់យើងចឹង អ្នកណាគេប្រធានគំបន់ គណៈស្រុកអី?

សុភា : ម៉ឺនមិនចាំទេ។

ធានី : អត់ចាំ?

សុភា : អត់ចាំ។

ធានី : ចឹងចង់សួរថា ពេលរៀនណាមចូលមក ម៉ឺនទៅណាទៀត?

សុភា : កាលរៀនណាមចូលមក ម៉ឺននៅនេះ ប៉ុន្តែដូចម៉ឺននិយាយចឹង បងនៅជំរំ។

ធានី : ជំរំអី បងម៉ឺន?

សុភា : ជំរំ៨៥។

ធានី : គាត់នៅជំរំ៨៥ ម៉ឺន?

សុភា : នោះហើយ។

ធានី : បងម៉ឺនឈ្មោះអីគេ?

សុភា : បងខ្ញុំឈ្មោះបងទិត ។

ធានី : អីគេទិត?

សុភា : ញាប ទិត ។ ខ្ញុំទៅមើលបងខ្ញុំទៅ ។

ធានី : បឹងមីនពេណា បើមីននៅនេះ ហើយបងមីននៅ៨៥?

សុភា : ទៅតាមគេ ។

ធានី : ទៅតាមអ្នកណាគេ?

សុភា : កាលនោះ គាត់អត់ទាន់ឡើងទៅទេ ។

ធានី : គាត់នៅណាវិញ?

សុភា : គាត់នៅពួកគេទៅ ។

ធានី : បច្ចុប្បន្នហើយ បច្ចុប្បន្នមីនទៅដែរ?

សុភា : ទេ! នាំពួកគេចូលមកវាទ្រយើងជូនទៅ បើយើងមិនជូនទៅ ។

ធានី : ស្គាល់ឈ្មោះពួកនឹងទេ ដែលទ្រយើងទៅ?

សុភា : មិនស្គាល់ទេ គេទៅណាមកណែអស់ បែកគ្នាអស់ទៅស្រុកទៅស្រែ ។

ធានី : បងមីនមានឈ្មោះអីនៅសម័យខ្មែរក្រហមនឹង បានគេបញ្ជូនអ្នកអស់នឹងទៅ?

សុភា : ចុះគាត់ធ្វើប្រជាជនដែរ ដូចធ្វើប្រជាជននៅលើកទំនប់ ដឹកប្រឡាយដូចតែខ្ញុំចេះដែរ ប៉ុន្តែ ដូចថាគេមានអំណាច ចេះហៅយើងបរទេរជូន កាលនោះសម័យជិះរទេះ បរទេរ ។

ធានី : បរទេរជូនទៅ?

សុភា : នឹងហើយ ។

ធានី : ហើយទៅតាមផ្លូវណាទៅ ម៉េចបានមីនបានទៅជាមួយ?

សុភា : កាលនោះខ្ញុំទៅតាមក្រោយទេ ខ្ញុំទៅដើររករត្តស ខ្ញុំសុំគេទៅ បងខ្ញុំទៅមុន ។

ធានី : ចង់និយាយថាម៉េចបានមីនបានទៅ បើមីននៅនេះ ហើយបងមីននៅក្នុងព្រៃមីន?

សុភា : សុំគេទៅ ។

ធានី : សុំអ្នកណាគេទៅ?

សុភា : ខ្ញុំសុំគេទៅនៅភូមិជើងព្រៃ បងខ្ញុំចុះមកយក ។

ធានី : ជើងព្រៃ?

សុភា : នោះហើយ ជើងព្រៃ ភូមិគាត់ព្រៃ ។

ធានី : គាត់ព្រៃ?

សុភា : នៅភូមិតាត្រៃ ។
 ធានី : នៅក្នុងឃុំអីកេដែរ?
 សុភា : ភូមិតាត្រៃ មិនដឹងឃុំអីទេ មិនស្គាល់ទេ ដល់ពេលខ្ញុំទៅបង់ខ្ញុំក៏គាត់ឲ្យមកយកទៅ ។ គាត់
 ត្រូវរូបសកាលនឹង ត្រូវគ្រាប់បាញ់គ្នាសម័យកាលនោះនៅបាញ់គ្នាត្រូវគ្រាប់ ។
 ធានី : បន្ទាប់មកគាត់ហៅម៉ឺនឲ្យទៅជួយមើល?
 សុភា : អី! ទៅមើលដាក់ទឹកក្តៅទឹកត្រជាក់ ។
 ធានី : កាលនឹងម៉ឺនអត់ទាន់មានក្រសួរទេចឹង?
 សុភា : នៅ មិនទាន់មានក្រសួរទេ ។
 ធានី : ទៅនៅជំរំ៨៥ ម៉ឺន?
 សុភា : ៨៥ ។
 ធានី : ទៅនៅជំរំ៨៥ ម៉ឺនរៀបការនៅនឹង?
 សុភា : នៅនោះ ។
 ធានី : នៅបានប៉ុន្មានឆ្នាំ បានរៀបក្រសួរ?
 សុភា : ខ្ញុំនៅបានប៉ុន្មានឆ្នាំ ខ្ញុំនៅអាយុ២៦ បានការ ខ្ញុំនៅយូរដែរ ។
 ធានី : ឮថាកាលនឹងនៅមើលថែបងជាសះហើយនៅ បានមានក្រសួរ?
 សុភា : បានជាក្រាន់ ។
 ធានី : អ្នកណាដែល ក្រសួរម៉ឺន?
 សុភា : ប្តីខ្ញុំមិនមែននៅស្រុកនេះទេ គាត់នៅខេត្តតាកែវអី ។
 ធានី : ឥឡូវគាត់មកនៅនេះវិញ?
 សុភា : បា! មកនៅជុំគ្នា ។ ខ្ញុំឲ្យទៅលេងម៉ែគាត់ៗ មិនទៅ ថាយើងមិនមានប្រាក់ឆ្ងាយណាស់
 វាអត់ផង ។
 ធានី : ចឹងម៉ឺនរៀបក្រសួរនៅជំរំ៨៥ហើយ ទៅនៅណាទៀត?
 សុភា : អត់ទេ នៅនោះឯង ។
 ធានី : ហើយបន្ទាប់មកទៀត ម៉ឺននៅណាវិញ?
 សុភា : ឈប់នៅនឹងក៏ខ្ញុំប្តីមកផ្ទះ ។
 ធានី : ឈប់ពីជំរំ៨៥មកនៅនឹងទៅផ្ទះ?
 សុភា : អី!

ឆានី : ព្រោះឆ្នាំ៧០ ជំរំ៨៥ គេរំសាយ គេលែងឲ្យយើងនៅហើយ ?

សុភា : នេះហើយមកនៅស្រុកស្រែយើង អាម៉ារីញូម្នាក់អារុំធនោះ ។

ឆានី : អានីឆ្នាំជិត៧៧ ៧៨នឹង ដែលចូលសមាហរណកម្មដឹង ?

សុភា : ដឹងខ្ញុំនៅ... ។

ឆានី : កាលនឹងមិននៅម៉ាឡៃ ឬទៅនៅកំរៀង ?

សុភា : អត់ទេ ខ្ញុំអត់ដែលទៅនៅម៉ាឡៃទេ ។

ឆានី : មិនទៅនៅណារីញូ ?

សុភា : នៅជំរំ ។

ឆានី : នៅជំរំ ហើយត្រឡប់មក ?

សុភា : ចូលនៅភូមិតែម្តង ។

ឆានី : គេអត់ថាអី ?

សុភា : មានថាអីផង ។

ឆានី : យើងដើរមក កាលម៉ាហឹកគេឲ្យជនភៀសខ្លួនចូលមកស្រុកនឹង ?

សុភា : ចូលមកស្រុក គេមិនថាអីទេ គេឲ្យមករីញូណា ។ ប៉ុន្តែខ្ញុំវាគេឲ្យមករីញូមក ។ មកកាលខ្ញុំ បានកូន២កាលនោះ សព្វថ្ងៃកូនឡើង៤ ។

ឆានី : មិនបានដឹងរឿងគុណការកាត់ទោសមេដឹកនាំខ្មែរក្រហម ព្រោះមិនបានចូលរួមទៅមើលគេ កាត់ទោសអីចឹង ?

សុភា : ចូលរួម ។

ឆានី : តើមិនមានអារម្មណ៍ម៉េចដែរ ?

សុភា : ដែលមានអារម្មណ៍អីយ៉ាងម៉េច មានអារម្មណ៍ថា រំភើបខ្លួនឯង នឹកឃើញពីអតីតដែលខំឡើង ពេលវ័យពេលណាមក ដឹងតែមានការលំបាកវេទនាក្នុងខ្លួនវាមិនដែលបានហែល ពេលណា ក៏ពេលទុក្ខ ព្រលឹមឡើងដឹងថា រែកដីៗ ធំពេលណាមិនមានពេញសប្បាយដូចពួកនាងឯង បានសប្បាយ ។ ត្រង់មើលមិន ព្រលឹមឡើងដឹងថាបង្កើតបបៗ បើសិនជាគេកាត់ទោសចឹង ដូចថាបើសិនជាបុគ្គលណាមួយធ្វើខុស ឬយ៉ាងម៉េច គេកាត់ទោស ខ្ញុំក៏ជួយអរគ្រែកគេ តាមក្រោយដែរ ព្រោះសម័យកាលនោះពិបាកវេទនា ។ ជួយគ្រែកអរ ។

ឆានី : ចឹងមិនខ្ញុំអស់អីចង់សួរមិន មិនមានអីចង់សួរខ្ញុំរីញូ ?

សុភា : ដឹងបង់សួរអី ខ្លួនឯងសព្វថ្ងៃវាមិនមានមុខការអី មិនបាន ។

ធានី : ចឹងអរគុណម៉ែងច្រើន ។

សុភា : ចា!

«ចប់»